

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

קו.

עין משפט גזר מצוה

כה א מיי פ"א מהלכות
גיטין הל' ו סמנ
עשין ג טו"ע פ"ה סעי' כ'
קנה ספקי לה:
כו ב מיי פ"ו מהל'
אישתו הלכה כג סמנ
עשין מה טו"ע"ע שם סימן
לא ספקי לה:
כז ג מיי פ"ה מהלכות
גיטין הל' כג סמנ
עשין ג טו"ע"ע שם סי'
קנה ספקי ג:
כח ד מיי שם הל' כד
טו"ע"ע שם ספ"א:
כט ה מיי שם הל' כה
טו"ע"ע שם ספ"ד:
ל ו מיי שם טו"ע"ע שם
ספ"ג:
לא ז מיי שם הלכה כג
טו"ע"ע שם ספ"ב:

תוס' חד מקמאי

דאמר כ"ר"א וההיא דקתני
כרדושין תלוין אמר
לך שמואל רבנן היא
ואנא דאמרין כ"ר"ג וליכא
לתרצוי לשמואל דהייק
קדושין תלוין עד שיבטול
בפירוש לשם קדושין
לאחר שהגדילה דאי"כ
קדושין קמאי לא מהני
דבר מיד והאי קדושין
תלוין כדפריש"י ריש
שמעתי אפיק"י ליה אבל
דברי ה"ר אלפס שכתב
בזה לא מפרקי הוא
וכ"ר"א דאמרין ליה וכן
ספק לא לרב ולא לשמואל
כדפריש"י והוא פי' נכון
וברור והלכתא כרב הלכך
כשבעל אחר שגדלה אצלו
קדושין ראשון קדושין
ולא הו"ו קדושין מדרבנן
וכשלא בעל לאחר שגדלה
אצלו קדושין ראשון
אינו קדושין מדרבנן
אלא הו"ו קדושין מדרבנן
הלכך צריכה גט משני
ומראשון נמי צריכה גט
דאינה יוצאה במיאון
אחר שהביאה ב' שערות
והו"ו דבר בורח' מסקנא
דשמעתי' דהרשת לאו בת
חליצה היא אפי' חרשת
דמקרא קדושין אינם
קטנה וחרשת אין ביאת
אליה מדרבנן. הא דתנן
קטנה וחרשת אין ביאת
אחת מהן פוטרת צרתה
לית נפלה לו מאחיו פקח
ול"ש נפלה לו מאחיו
חרש:

קסבר שמואל כל הבועל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל.
וא"ת לשמואל דלית ליה דקדושין גדלי בהדה מ"ט דר"ג
ולעיל צריש פ"ד (דף ק"ה) משמע דשמואל אית ליה מילתא דר"ג דפריך
למילתיה ואי אין זיקה מיבעל דהא אמר ר"ג כו' וי"ל דלשמואל ז"ל

דמייירי (י) כדמפרש בהדיא שבעל
לשם קידושין ועוד אור"י דהתם כיון
דיצמתו ואשתו שתייה לפניו אפילו
בסתמא בועל לשם קידושין כדי לחתום
יצמתו ממנו בדאשתו יחאה ליה
מיצמתו ומיהו קשה דמיקשה לשמואל
מדרבנן דרבי אליעזר כשהחזירה
כשהיא קטנה וגדלה אלכו דמסתמא
בועל לשם קידושין דליכא למימר
לאיירי כשפירש שבעל לשם קידושין
לא"כ היכי פריך מניה בהמדרי
(מכות דף ק"ד ע"ג: ושם) (י) לרב אלף ע"כ
כשבעל סתם ולא מני לאוקומי
כשפירש לא"כ היינו החזירה כשהיא
גדולה וארי' דשמואל סבירא ליה כר"ש
זן יהודה (מש"ס ר' ישמעאל) דלמנר
בהמדרי (ג"ו ס"ט) אס' בעלו לא
קנו אי נמי כו' דשמואל דלמ' שמואל'ט'
משום רבי ישמעאל והיא לא נתפשה
כו': **והיא אפ"יגו בה חדא זימנא.**
מינה לר"י והא תרוייהו צריכי דאי
אתמר ההיא דלמנר רב צריכה הימנו
גט ה"א צריכה מספק דלא ידעינן
אי בעל לשם קידושין אס' לאו קמ"ל
לזין צריכה גט משני דודאי רהשו
בעל לשם קידושין ואי אתמר ההיא
דקאמר שמואל צריכה גט משני ה"א
היינו מספק ומראשון נמי צריכה גט
מדאורייתא דשמא לשם קידושין בעל
ואר"י דהכי פריך והא יאפילונו זה
חדא ומנא ואמאי פליגי בשני מקומות
בחד מהן הוה מני לאשתו' ולימא
הכי קדשה על תנאי ובעל ר' אמר
צריכה גט מראשון ולא משני ושמואל
אמר אין צריכה גט מראשון אלף משני
אי נמי יתימי בדיקן קטנה שהגדילה
ועמדה ושאת רב אמר אינה צריכה
גט משני אלף מראשון ושמואל אמר
צריכה גט משני ולא מראשון מה"ט'
אלף מדרבנן צריכה:

בההיא קאמר רב משום דאיכא תנאי אחו"י אח"י

צ"תנאיה. פי' משום דלזין אדם עושה
בעילתו בעילת זנות אית לן למימר
דאחליה לתנאיה והיה דעתו שיחולו
קדושין כסף מדלל הזכיר התנאי אלף
צהא דליכא בעילת זנות שריי' אלף
שם קדושין דרבנן ועוד דליכא קדושין
הראשונים דנימא שיחולו אימא
מודי ליה לשמואל ובקונטרס הגיה
הכא צריכותא דמכות ואין למחוק
גירסא זו דהא למ"ד בהמדרי (מכות
דף ע"ד) קידשה ע"ת ובעל ד"ה צריכה
היינו גט ופ"ה פליגי (שם דף
ע"ג: ושם) ג' בקטנה שלא מילתיה והגדילה
ועמדה ושאת א"כ פשיטא ליה טפי

מאי לאו דלא בעל ראשון משגדלה וקאמר רב אינה צריכה גט משני
דחלו קידושין הראשונים כשגדלה: **כשבעל.** לפיכך אינה צריכה גט
משני דבעילה שבעל הראשון משגדלה סתמא לשם קדושין נתכוון
ידוע היה שאין קידושי קטנה כלום: **על תנאי.** שאין עליה נדרים או

מומין: **וכנסה סתם.** ואח"כ נמצאו
עליה נדרים צריכה גט דזיאה לשם
קידושין הואי ידועה היה שאין קידושין
הראשונים כלום: ה"ג צריכה דאי
איסור צהא צהא קאמר רב משום
דליכא תנאי. והכי איתא בכתובות פ'
המדרי (דף ע"ג): **דאי איסור צהא.** גבי
קטנה שלא מילתיה צהא קאמר רב דאסיק
אדעת' לבעול לשם קידושין משגדלה
משום דליכא תנאה אין פסול קידושין
הראשונים משום תנאי אלף משום
קטנות ואדם ידוע שאין קידושין
הראשונים כלום וחזר ובעל לשם
קידושין: **אלף צהא.** דליכא תנאי
אימא מודה לשמואל ואדעתא דתנאי
בעיל כסבור שאין עליה נדרים וקיימא
תנאי שציינה: **אזי כורסייא.**

כאשר ידועה קטנה כשאר פחות שציינה
לא בעלה ואפ"ה לא הצריכה גיטא
מזבתא. אלמא חלו קדושי קמאי:

מיוסב נסני. ונתקדשה בבעילה מגדלה: וקא אפקעינהו לקידושין מיניה. דכל דמקדש חולה דעת חכמים הוא דהא כדת משה ישראל קאלמתי' רב יונה אמרי דחוטף אשה מבעלה לא ינהי קידושין: סינה

דקדיש בכספא. איכא למימר
דאפקעינהו לקידושין ושוו מעות מתנה
דפקדן צ"ד הפקר: **קדיש צדיקה.**
מאי הפקר צ"ד איכא למימר: שוויה
לבעילתו בעילתו זנות אמר

רב יהודה אמר שמואל (י) הלכה כרבי אליעזר
וכן אמר רבי אליעזר הלכה כרבי אליעזר:
מתני'. מי שהיה נשוי לשתי יתומות
קטנות ומת ביאתה או חליצתה של אחת
מהם פוטרת צרתה וכן שתי חרשות קטנה
וחרשת יאין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה
הפקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת
החרשת ואין ביאת החרשת פוטרת את
הפקחת וגדולה וקטנה ביאת הגדולה פוטרת
הקטנה ואין ביאת הקטנה פוטרת הגדולה:

גמ'. וחרשת בת חליצה היא והתנן (י) חרש
שנחלץ וחרשת שחלצה וחולצת מן הקטן
חליצתה פסולה אמר רב גידל אמר רב
יאביאה (י) רבא אמר אפילו תימא אחליצה
כאן בחרשת מעיקרא כאן בפקחת ואח"כ
נתחרשה חרשת מעיקרא כי היכי דעל הכי
חולץ

**נפק פקחת ואחר כך נתחרשה לא דמעכבא בה קרייה איתביה אביי וחרשת
מעיקרא בת חליצה היא והתנן (י) שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין לשתי
נכריות אחת פקחת ואחת חרשת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל
פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל
חרשת כונס ואינו מוציא לעולם מאי לאו בחרשת מעיקרא וקתני כונס אין**

זמקדש ע"ת לרביה גט מנקטנה שלא מילתיה דכותיה מיתוקמא הך צריכותא דהכא וצריכותא דלביי' (י):
לפיכך עשו זו שלא בהוגן ואפקעינהו לקידושי מיניה. מספקא לר"י אי עומא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש
או משום דיש כח צד חכמים לעקור דבר מן המורה מדלל הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן

מקדש: **וחרשת בת חליצה היא והתנן כו'.** וא"ת תיקשי נמי מנקטנה דתנן במתניתין דחליצת אחת מהן פוטרת צרתה ואילו בפרק מנאות
חליצה (לעיל דף ק"ד): תנן קטנה שחלצה מחלוץ משגדלה ואם לא חלצה חליצתה פסולה ומיהו בקונט' פי' דחליצתה לכשתגדיל פוטרת צרתה ועוד
דליכא לאוקומא מנאי' דהכא כו' יוסי דלמנר אשה זין גדולה זין קטנה ולפי הירוש' דגרסי' לעיל ואם לא חלצה חליצתה כשרה אמי שפיר טפי:

זמקדש ע"ת לרביה גט מנקטנה שלא מילתיה דכותיה מיתוקמא הך צריכותא דהכא וצריכותא דלביי' (י):
לפיכך עשו זו שלא בהוגן ואפקעינהו לקידושי מיניה. מספקא לר"י אי עומא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש
או משום דיש כח צד חכמים לעקור דבר מן המורה מדלל הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן

מקדש: **וחרשת בת חליצה היא והתנן כו'.** וא"ת תיקשי נמי מנקטנה דתנן במתניתין דחליצת אחת מהן פוטרת צרתה ואילו בפרק מנאות
חליצה (לעיל דף ק"ד): תנן קטנה שחלצה מחלוץ משגדלה ואם לא חלצה חליצתה פסולה ומיהו בקונט' פי' דחליצתה לכשתגדיל פוטרת צרתה ועוד
דליכא לאוקומא מנאי' דהכא כו' יוסי דלמנר אשה זין גדולה זין קטנה ולפי הירוש' דגרסי' לעיל ואם לא חלצה חליצתה כשרה אמי שפיר טפי:

זמקדש ע"ת לרביה גט מנקטנה שלא מילתיה דכותיה מיתוקמא הך צריכותא דהכא וצריכותא דלביי' (י):
לפיכך עשו זו שלא בהוגן ואפקעינהו לקידושי מיניה. מספקא לר"י אי עומא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש
או משום דיש כח צד חכמים לעקור דבר מן המורה מדלל הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן

מקדש: **וחרשת בת חליצה היא והתנן כו'.** וא"ת תיקשי נמי מנקטנה דתנן במתניתין דחליצת אחת מהן פוטרת צרתה ואילו בפרק מנאות
חליצה (לעיל דף ק"ד): תנן קטנה שחלצה מחלוץ משגדלה ואם לא חלצה חליצתה פסולה ומיהו בקונט' פי' דחליצתה לכשתגדיל פוטרת צרתה ועוד
דליכא לאוקומא מנאי' דהכא כו' יוסי דלמנר אשה זין גדולה זין קטנה ולפי הירוש' דגרסי' לעיל ואם לא חלצה חליצתה כשרה אמי שפיר טפי:

כונס ואינו מוציא לעולם. דלא אמי גט ידידי ומפקע זיקת יומי אחיו הראשון (לקטו קי"ב).

(א) כתובות ע"ב: (ב) (ג) ס"ג פ"ה
(ד) ס"ג ג' גיטין ג' ע"ג. ע"ג. ע"ג
מת: לעיל (ד) (ה) (ו) ג' ג' ג' ג'
(ז) [למקן ק"א]: (ח) לעיל ק"ד
(ט) [ל"ה דהא דמקדש לנסוף
חיבתא דרביה]: (י) [למקן
ק"ב]: (יא) [ל"ה לרביה]
(יב) [לעיל ק"א]: (יג) [ל"ה דהא
בכתובות]: (יד) [וע"י מוספת
כתובות ע"ג. ד"ה בכה"א].

הגהות הב"ח

(א) גמ' צריכה (דאי איסור
וכי' צריכה) חל"מ וי"ב
ויקרא רש"י רבא איסור
בהא בהא קאמר רב
משום דליכא תנאה
אבל בהא דאיכא תנאה
אימא מודה לשמואל
ואי איסור בההיא
בההיא קאמר שמואל
אבל בהא אימא מודה
ליה לרב צריכה: (ב) (ג) (ד) (ה)
ד"ה קטנא וכו' דמייני
ר"ג כדמפרש:

מוסף רש"י

שי"ר לעמוד קודם קשים
גרים לישראל. שאין
בקולין מנולתו מנאין
פוטרתו, ועוד שגם
למדי' משלל ממעשיהו,
מפי מורי הוקף, ויש
אומר שכל ישראל ערבים
זה בזה, וכל מינתל
היה, שלא תערבו בשביל
הגרים, דלמתי' בנת'
קוטנ' (ל'ג) נתנאל לל
לח' משלל שם מאות
אלף ושלש אלפים ותיק'
בדמות, שכולן נעטרבו זה
בזה, אלמא לא נעטרבו
על הגרים (נדח ג"ב).
הוא משתו לשלשלה.
שבו על מקום, ששים
גבורים, למתי' חמיה,
ושם לאו דוקא, מלומדי
מלחמה, מלממה שם.
תורה (סנהדרין ג'). קטנה.
ימותה, שלא מיאנה.
כקטנותה, והגדילה, ולא
עליה ואלו ק' מילתיה
(כתובות ע"ג). אינה
צריכה גט משני. דמי
גדלה על עליה לשם
קדושין ידוע הוא שם
קדוש קטנה כלום (שם).
צריכה גט משני. דכל
הבעל על דעת קדושין
הראשונים בעל, ואפ"ה
דמדה שמואל שספור
לשני, דמשה שלמה היא
(נדח ג"ב). דלזין בת ממלאת
משהיאה שמי שערות, גט
מיהא בעיה מיניה, דהא
דלמתי' רבנן גדולה לא
ממלאת מדרבנן היא, ורב
כבר דאורייתא הוא, משום
דכי בעיל משגדל לס'
קדושין בעל (כתובות ע"ג).
עד כאן שי"ר לעמוד קודם.
ואפקעינהו
לקידושי מיניה. ושינוי
למעו' לקדושין מתנה
למפרע, דהפקדן צ"ד
הפקדן (לעיל צ'). תינה
דקדיש בכספא כו'.
רש"י רש"י ומקסו רש"י
לעיל שם. חרש שגדלך.
חליצתו פסולה לפוטרה
מקום לח שער (ע"ד)
(ד). וחרשת שחלצה
כו' חליצתה פסולה.
היא עממה אינה נפטרת
בחליצתה ואין לה תקנה
אלף ביטוס ואם לא
הוליא יוצא גט (שם).
כונס ואינו מוציא לעולם.